

2. Kui tegemist on kaupade müügiga: kas vedamisele kuuluva asja müügi puhul käsitatakse kohana, kus kaubad lepingu kohaselt üle anti või kus need oleks tulnud üle anda, ostjale kaupade üleandmise kohta või kohta, kus kaubad anti üle esimesele vedajale, kes on kohustatud need ostjani toimetama?

(¹) EÜT L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42.

25. augustil 2008 esitatud hagi — Euroopa Ühenduste Komisjon versus Itaalia Vabariik

(Kohtuasi C-383/08)

(2008/C 301/30)

Kohtumenetluse keel: itaalia

Pooled

Hageja: Euroopa Ühenduste Komisjon (esindaja: L. Pignataro)

Kostja: Itaalia Vabariik

Hageja nõuded

- Tuvastada, et kuna Itaalia Vabariik võttis vastu 26. augusti 2005. aasta ministri määruse sätteid, viimati muudetud 17. detsembri 2005. aasta määrusega, mis muudavad kohustuslikuks märkida ära selle sama määruse artikli 3 lõikes 1 viidatud kodulinnuliha päritoluriigi, siis on Itaalia Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2000/13/EÜ (¹) toidu märgistamise, esitlemise ja reklaami kohta artikli 3 lõike 1 punktist 8 ja artikli 18 lõikest 2 koostoimes määruse (EMÜ) nr 1906/90 (²) kodulindude turustusnormide kohta artikli 5 lõike 3 punktiga e ja artikli 5 lõikega 4 30. juunini 2008 ning alates 1. juulist 2008 koostoimes komisjoni määruse nr 543/2008 (³) artikli 5 lõike 4 punktiga e ja artikli 5 lõikega 5;
- mõista kohtukulud välja Itaalia Vabariigilt.

Väited ja peamised argumendid

Komisjon väidab, et 26. augusti 2005. aasta määruses, viimati muudetud 17. detsembri 2007. aasta määrusega, ette nähtud

kohustus märkida ära teistest liikmesriikidest pärineva kodulinnuliha päritolu kujutab endast direktiivi 2000/13/EÜ artikli 3 lõike 1 punkti 8 ja artikli 18 lõike 2 koostoimes määruse nr 1906/90 artikli 5 lõike 3 punktiga e ja artikli 5 lõikega 4 30. juunini 2008 ning alates 1. juulist 2008 koostoimes määruse nr 543/2008 artikli 5 lõike 4 punktiga e ja artikli 5 lõikega 5 rikkumist. Itaalia valitsus väidab, et nimetatud kohustus kehtestati liha jälgitavuse tagamise meetmena pärast linnugripi puhangute ilmnemist kolmandates riikides.

Komisjon väidab, et kõnealune kohustus on vastuolus direktiivi 2000/13 artikli 3 lõike 1 punktiga 8. Sellest õigusnormist tuleneb selgelt, et toidu puhul üldiselt peab etiketil olema märgitud andmed toote päritolu- ja lähteriigi kohta vaid siis, kui tarbija võib selliste andmete puudumisel ekslikult arvata, et kõnealusel tootel on teatud päritolu- või lähteriik. Ühenduse seadusandja ei ole seega seisukohal, et päritolu kujutaks endast teavet, mis ei ole tarbijale vajalik üldises ja absoluutses tähenduses, vaid üksnes siis, kui sellise teabe puudumine võib tarbijat eksitada.

Itaalia Vabariik peab tõendama, et kõnealusel määruses ette nähtud teistest liikmesriikidest pärineva kodulinnuliha päritolu märkimise kohustus on tõepoolest kodulinnuliha puhul oluline ning et sellise märke puudumine toob endaga kaasa tarbija eksitamise ohu. Komisjon väidab, et tegelikult ei ole Itaalia Vabariik esitanud ühtegi sellist elementi, mis võimaldaks tõendada, et Itaalia tarbijat eksitatakse päritolutähise puudumisel kodulinnuliha päritolu- ja lähteriigi osas.

Linnugripi kriisiga seonduv argument ei selgita põhjuseid, miks päritolutähise puudumine võiks eksitada tarbijat ja panna ta uskuma, et kodulinnuliha on teatud päritolu. Lihtsalt see, et keskmine tarbija omistab tähtsust toote päritolule ei tähenda seda, et päritolu käsitleva märke puudumine eksitaks teda toote tegelikku päritolu puudutavas. See eeldaks tegelikult seda, et tarbija omistab kodulinnulihale automaatselt teatud päritolu, aga seda ei ole Itaalia Vabariik kuidagi tõendanud. Lisaks sellele tuleb märkida, et loomatervise küsimusi ei saa hinnata tarbija, kellel puuduvad vajalikud teadmised riski hindamiseks päritolu alusel.

Lisaks sellele ei ole määruse eespool nimetatud sätteid õigustatud rahvatervise kaalutlustega sama direktiivi artikli 18 lõike 2 tähenduses, millele Itaalia Valitsus täiendava märgistamise kohustuse õigustamiseks viitab. Nimelt võeti ühenduses linnugripi vastase võitluse raames vastu selliste ulatuslikud veterinaarmedetmed, mille eesmärk on tagada, et ühendusse saab siseneda ning ühenduses on võimalik müüa üksnes nakatumata kodulinnuliha.

Itaalia Valitsuse argument, mille kohaselt eespool viidatud ühenduse meetmed ei taga jälgitavust, ei ole komisjoni arvates asjakohane, sest kõnealused ühenduse meetmed on mõeldud just nimelt sellise liha ühenduse territooriumile jõudmise takistamiseks, mis pärinevad nendest kolmandatest riikidest, kus linnugripi puhangud ilmnesid. Seega avaldub nende meetmete mõju varasemas staadiumis, kui turustamise staadium, kus sekkub itaalia meede; seda just nimelt seetõttu, et nende meetmete eesmärk on vältida sellise liha impordi ühendusse, mis pärineb nendest kolmandatest riikidest, kus linnugripi puhangud ilmnesid. Teiselt poolt võttis komisjon lisaks nakatumisohu välistamiseks meetmed, mis tagavad selliste linnugripi puhangute isoleerimise, mis võivad ilmnedä ühenduse territooriumil. Euroopa Ühenduses võeti seejärel vastu rida veterinaarmedeid, mille eesmärk on takistada viiruse ülekandumine metslindudelt kodulindudele nendes piirkondades, kus tuvastati nakatanud lindude olemasolu, ja tõkestada võimalikke kodulindude epideemiaid.

Itaalia Valitsus viitab seejärel kõnealuse määrusega kehtestatud kohustuse seaduslikkuse õigustamiseks määrusele nr 1760/2000⁽⁴⁾, millega kehtestati veiseliha jälgitavuse süsteem, millega kehtestati päritolu märkimise kohustus.

Kuid komisjon leiab, et nimetatud meede kujutab erinevalt kõnealusest määrusest endast ühenduse meedet ning tegemist ei ole siseriikliku ja seega ühepoolse sättega, mille eesmärk on kaubanduse takistamine. Lisaks ei põhine määrusega nr 1760/2000 kehtestatud süsteemi tõhusus üksnes toote päritolu märkimisel, nagu Itaalia määruses on ette nähtud kodulinnuliha puhul, vaid rea elementide kombinatsioonil, sh loomade identifitseerimise ja registreerimise süsteemil.

Mis puudutab Itaalia Valitsuse argumenti, kes õigustab meedet ettevaatuspõhimõttele tuginedes kuivõrd komisjon ei ole tõendanud, et viiruse inimesele ülekandumise viisis puudub teaduslik ebakindlus, siis märgib komisjon ühenduse kohtute praktikale tuginedes, et Itaalia Vabariigi poolt vastuses põhjendatud arvamusele esitatud teaduslikud andmed ei tõenda seda, et esineks tegelik teaduslik ebakindlus viiruse inimesele ülekandumise viisi puudutavas. Ühenduse kohtute praktika kohaselt peavad nimelt Itaalia ametiasutused tõendama teaduslikku ebakindlust, mis õigustab siseriiklike meetmete võtmist ettevaatuspõhimõtte alusel, ja mitte komisjon teadusliku ebakindluse puudumist, nagu näib väitvat Itaalia valitsus vastuses põhjendatud arvamisega.

Isegi kui mõõnda, et nakatunud kodulinnult viiruse koduloomadele üldiselt ning konkreetselt kassidele ülekandumise piiratud hüpoteesi korral on Itaalia valitsus tõendanud tegeliku teadusliku

ebakindluse esinemist Maaailma Tervishoiuorganisatsiooni ja toiduohutusameti dokumentide alusel, millele ta viitas vastuses põhjendatud arvamusele, siis leiab komisjon siiski, et ettevaatuspõhimõtte kohaldamine, millele kõnealuse määruse õigustamiseks tuginetakse, on ülemäärane ja seega ebaproportsionaalne loomatervise kaitse eesmärgiga arvestades, et võeti vastu rida sama eesmärki taotlemaid ühenduse meetmeid.

Lõpetuseks kehtestavad määruse nr 1906/90 kodulindude turustusnormide kohta artikli 5 lõike 3 punkt e ning artikli 5 lõige 4 30. juunini 2008 ning alates 1. juulist 2008 komisjoni määruse nr 543/2008 artikli 5 lõike 4 punkt e ja artikli 5 lõige 5 kohustuse märkida kodulinnuliha päritolu üksnes nende kodulindude puhul, mis pärinevad kolmandatest riikidest. Itaalia valitsus ei ole selles osas vastuväiteid esitanud.

⁽¹⁾ EÜT L 109, lk 29; ELT erivaljaanne 15/05, lk 75.

⁽²⁾ EÜT L 173, lk 1; ELT erivaljaanne 03/10, lk 92.

⁽³⁾ ELT L 157, lk 46.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, lk 1; ELT erivaljaanne 3/30, lk 248).

Elotsusetaotlus, mille esitas Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio (Itaalia) 27. augustil 2008 — Attanasio Group Srl versus Comune di Carbognano

(Kohtuasi C-384/08)

(2008/C 301/31)

Kohtumenetluse keel: itaalia

Elotsusetaotluse esitanud kohus

Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio

Põhikohtuasja pooled

Kaebuse esitaja: Attanasio Group Srl

Vastustaja: Comune di Carbognano